

Helsingin hallinto-oikeudelle

Valitus

Valittaja on tuonut esille näkemyksensä lainvastaisesta vaalimainonnasta vuoden 2025 Tuusulan kunnan- ja aluevaalien yhteydessä. Valittaja vaatii asiassa seuraamuksia, joihin lukeutuu vaalien uusiminen.

Vastaus lausuntopyyntöön

Tuusulan keskusvaalilautakunta on pyrkinyt noudattamaan toiminnassaan kaikkia niitä lakeja, sääntöjä ja ohjeita, joita vaalien oikeanmukaiseen toteuttamiseen kuuluu. Keskusvaalilautakunta katsoo, että se on pyrkinyt parhaansa mukaan korjaamaan kaikki puutteet ja virheet, jotka se on huomannut tai josta sille on huomautettu.

Juridiikasta

Vaalien lainmukaisuutta tulisi arvioida vaalilaissa olevien säännösten mukaisesti.

Vaalilain 56 §:n 1 momentin mukaan *Ennakkoäänestyspaikassa tai sen välittömässä läheisyydessä ei saa äänestysaikana pitää puheita, julkipanna tai jakaa painettuja tai kirjoitettuja kehotuksia eikä muutoinkaan vaikuttaa tai yrittää vaikuttaa äänestäjien vaalivapauteen*

Vaalilain 72 §:n 1 momentin mukaan *Äänestyspaikalla taikka sen välittömässä läheisyydessä ei saa äänestysaikana pitää puheita, julkipanna tai jakaa painettuja tai kirjoitettuja kehotuksia eikä muutoinkaan vaikuttaa tai yrittää vaikuttaa äänestäjien vaalivapauteen.*

Äänestyspaikoista Tuusulassa yleisesti

Ennakkoäänestys suoritettiin Tuusulan kunnassa 2.-8.4.2025. Ennakkoäänestyspaikkoja Tuusulassa oli neljä ja ne koostuivat Tuusulan S-Marketin liikekeskuksesta, Roselius-säätiön omistamasta Kustaa Aadolfin-kodista, sekä Tuusulan kunnan omistamista Monion kulttuurikeskuksesta ja Jokela-talosta.

Vaalipäivän äänestysalueita Tuusulassa oli 13 (Kirkonkylä, Rusutjärvi, Pajjala, Tuomala, Ruotsinkylä, Jokela, Vanhakylä, Kellokoski, Hyrylä, Vaunukangas, Riihikallio, Lepola, Hyökkälä) joiden äänestyspaikoiksi päätettiin määrätä jokaisella alueella oleva yksi koulu (per alue).

TUUSULA

Elämisen
taidetta.

Ennakkoäänestys

Vaalimainosten näkyvyyteen on oikeusministeriön sivuilla todettu muutoin samoin kuin vaalilain 56 ja 72 §:ssä, lisäten sen, että *"vaalimainoksia ei tule asettaa ennakkoäänestyspaikkojen tai äänestyspaikkojen läheisyyteen niin, että voidaan katsoa niiden vaikuttavan äänestäjän valintaan. Vaalimainosten ei siten esimerkiksi tule näkyä vaalihuoneistoon tai sen sisäänkäynnille."* (vaalit.fi/vaalimainonta).

SDP:n ehdokkaiden ylläpitämä punainen teltta on ollut S-Marketin liikekeskuksen parkkipaikan viereisellä kulkuväylällä, viereisellä kiinteistöllä. Teltta on ollut väritään punainen, mutta muita näkyviä merkkejä tai tekstiä ei siinä ole ollut. Keskusvaalilautakunta katsoo, että tässä on toimittu ohjeistuksen mukaisesti.

Lauantaina 5.4.2025 lähetettiin Tuusulan puolueiden valtuustoryhmien johtajille yhteinen sähköposti, missä ohjeistettiin heitä vaalimainonnasta. Sähköpostissa ohjeistettiin poistamaan kaikki vaalimainonta ennakkoäänestyspaikkojen välittömästä läheisyydestä. Sähköpostiohje lähetettiin Tuusulan kunnan kansliapäällikön, Tuusulan keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan ja keskusvaalilautakunnan sihteerin toimesta ja allekirjoittamina. Tämän jälkeen mainostaulu oli sammutettu, ainakin niinä aikoina, kun ennakkoäänestyspaikka oli auki. Ohjeistavaa sähköpostia oli edeltänyt pyyntö poistaa, tai siirtää vaalimainos S-marketin sisäänkäynnin edestä (perjantaina 4.4.2025). Pyyntöä ei ollut toteutettu, joten kirjallinen ohjeistus lähetettiin seuraavana päivänä.

Ennakkoäänestyspaikkojen sijainnit on osittain valittu sillä perusteella, että ne ovat keskeisiä ja niissä kulkee paljon ihmisiä. Tuusulan kunnan tarkoituksena on ollut saada mahdollisimman moni äänestäjä aktivoitua ja siten äänestyspaikat on valittu myös niin, että niihin on mahdollisimman helppoa ja kätevää mennä.

Varsinainen äänestyspäivä

Tuusulan kunta- ja aluevaalien varsinainen äänestyspäivänä 13.4.2025 tapahtunut mainonta suoritettiin kunnan keskusvaalilautakunnan ohjeistuksia noudattaen. Osaa liitteinä olevista kuvista ei saa selväksi, että miltä päiviltä, tai kellonajoilta, tai edes välttämättä sitä, että mistä paikoista kuvat on otettu, joten niitä on sen vuoksi vaikeaa varmasti sanoa mikä asian laita on ollut. Mikäli kuvat kuitenkin ovat äänestyspaikkojen läheltä, näkee niistä kylläkin sen, että vaalimainokset ovat yleisten kulkuväylien varrella ja suurin osa niistä vaikuttaa olevan ihmissilmän kantamattomissa niin, että tauluista ei välttämättä edes pysty erottamaan mitä siinä lukee tai mikä numero siinä on.

Keskusvaalilautakunta oli ohjeistanut ja kouluttanut vaalilautakuntia äänestyspaikkojen valvontaan. Vaalilautakunnilla on ollut vastuu valvoa äänestyspaikkojen välitöntä läheisyyttä.

Lopuksi

Tuusulan kunnassa on myös yleisesti ottaen sallittu vaalimainonta kaikille vaaleihin osaa ottaville hieman laajemmin valtuuksin kuin esimerkiksi naapurikunnissa, koska

TUUSULA

Elämisen
taidetta.

Postiosoite: PL 60, 04301 Tuusula • Käyntiosoite: Moukarinkuja 4, Tuusula
Puhelin: (09) 87181 • Faksi: (09) 8718 3072
www.tuusula.fi

Tuusulan kunta on halunnut tällä tavoin kohottaa äänestysvilkkautta ja lisätä aktiivisuutta ja osanottoa vaaleihin.

Keskusvaalilautakunta on reagoinut useampaan kertaan epäkohtiin liittyen vaalimainontaan. Yhdessä tapauksessa asiasta täytyi kuitenkin huomauttaa useampaan kertaan ja vasta lauantaina 5.4.2025 toteutettiin keskusvaalilautakunnan pyyntö vaalimainonnan poistamisesta S-marketin alueelta, missä se oli liian lähellä äänestyspaikan sisäänkäyntiä.

Keskusvaalilautakunnalla ei kuitenkaan ole mitään voimakeinoja taikka muutakaan toimivaltaa itse alkaa esimerkiksi siirtämään, tai peittämään ehdokkaitten vaalimainoksia. Keskusvaalilautakunta voi vain esittää pyyntöjä ja ohjeistaa puolueita tai ehdokkaita oikeaan toimintaan.

Keskusvaalilautakunta pitää epätodennäköisenä, että tapahtuneet ja väitetyt väärin pystytetyt vaalimainokset olisivat vaikuttaneet äänestyskäyttäytymiseen niin paljon että sillä olisi vaikutusta vaalien tulokseen ja täten keskusvaalilautakunta näkee valittajan vaatimuksen vaalien uusinnasta ylimitoitettuna.

Allekirjoitus

Tuusulan kunnan keskusvaalilautakunta

Liitteet:

Liite 1. 5.4.2025 valtuustoryhmille lähetetty sähköpostiohjeistus vaalimainonnasta